

ingediend op **1498** (2022-2023) – Nr. 2
20 januari 2023 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs
uitgebracht door Kathleen Krekels en Johan Danen

over het ontwerp van decreet

tot wijziging
van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997,
wat betreft de rol van de centra voor leerlingenbegeleiding

Documenten in het dossier:
1498 (2022-2023) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

Samenstelling van de Commissie voor Onderwijs:

Voorzitter: Karolien Grosemans.

Vaste leden:

Arnout Coel, Koen Daniëls, Karolien Grosemans, Kathleen Krekels, Annabel Tavernier;
Roosmarijn Beckers, Jan Laeremans, Kristof Slagmulder;
Loes Vandromme, Hilâl Yalçın;
Jean-Jacques De Gucht, Gwendolyn Rutten;
Johan Danen, Elisabeth Meuleman;
Hannelore Goeman.

Plaatsvervangers:

Marius Meremans, Axel Ronse, Nadia Sminate, Kris Van Dijck, Katja Verheyen;
Leo Pieters, Els Sterckx, Sam Van Rooy;
Katrien Schryvers, Brecht Warnez;
Els Ampe, Tom Ongena;
Stijn Bex;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Kim De Witte.

INHOUD

I.	Toelichting door minister Ben Weyts.....	4
1.	Waarom worden taken geschrapt?	4
2.	Welke taken worden geschrapt?	4
II.	Bespreking.....	5
1.	Tussenkomen van de leden	5
1.1.	Kathleen Krekels	5
1.2.	Johan Danen	5
1.3.	Steve Vandenberghe	5
1.4.	Loes Vandromme	6
2.	Antwoorden van minister Ben Weyts	6
III.	Stemming	7
1.	Artikelsgewijze stemming	7
2.	Stemming over het geheel	7

Op 12 januari 2023 besprak de Commissie voor Onderwijs het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, wat betreft de rol van de centra voor leerlingenbegeleiding.

I. Toelichting door minister Ben Weyts

Minister *Ben Weyts* schetst dat het doel van het ontwerp van decreet erin bestaat de wettelijke werkelijkheid aan te passen aan de werkelijke werkelijkheid en verschillende taken van de CLB's (CLB: centrum voor leerlingenbegeleiding) te verduidelijken en te schrappen. Het gaat dan over het schrappen van een aantal verplichte adviezen van en overlegmomenten met het CLB bij beslissingen over de toelatingsvoorwaarden en het zittenblijven van leerlingen in het basisonderwijs. Dat maakt het mogelijk dat de CLB's zich kunnen concentreren op hun kerntaken.

1. Waarom worden taken geschrapt?

De minister licht toe dat het decreet Leerlingenbegeleiding uit 2018 het principe vooropstelde dat de school de regie heeft over de leerlingenbegeleiding. De minister bevestigt die focus. Het CLB wordt pas betrokken als de school dat nodig acht en is dus vaak ook niet betrokken in de vorige fase van de begeleiding van de leerling die zou blijven zitten of waarover een beslissing over toelatingsvoorwaarden wordt genomen. Het CLB moet dan verplicht een advies geven, maar dat is niet bindend, of overleggen over leerlingen die het eigenlijk niet kent. Dat biedt volgens de minister geen meerwaarde en past ook niet in de visie op leerlingenbegeleiding. In de praktijk gaat het vaak enkel over een verplicht nummer.

Beslissingen over zittenblijven en toelatingsvoorwaarden zijn volgens de minister bij uitstek pedagogisch-didactische beslissingen die tot de kerntaak van de school behoren. Het zwaartepunt moet bij de scholen en de klassenraad liggen, die meer verantwoordelijkheid krijgen.

Het schrappen van de verplichte advisering door en het verplicht overleg met het CLB zorgen voor een vermindering van de planlast van de scholen en het CLB. Zo krijgen de CLB's meer ruimte voor hun taken in de leerlingenbegeleiding, toegepast op de leerlingen die de grootste zorgvragen en -noden hebben.

De minister benadrukt dat het schrappen van een verplicht advies niet verhindert dat facultatief altijd een advies gevraagd kan worden aan het CLB. Hij denkt dan aan leerlingen die een begeleidingstraject volgen. De school en de ouders kunnen dan vrijwillig overleggen met het CLB, want in dat geval kent het CLB de betrokken leerling wel.

2. Welke taken worden geschrapt?

De minister somt vervolgens de aanpassingen op. Scholen moeten niet meer overleggen met het CLB vooraleer een leerling blijft zitten. Het CLB moet niet meer verplicht adviseren als een kleuter langer in het kleuteronderwijs moet blijven. Het CLB moet geen advies meer geven als een kind vroeger instapt in het lager onderwijs. Het CLB moet ook geen verplicht advies meer geven als een leerling langer in het lager onderwijs blijft. Als een procedure enkel nog op papier bestaat en geen toegevoegde waarde heeft, kan ze beter worden geschrapt, meent de minister.

Met die schrapping wordt de kernboodschap benadrukt dat directies en leerkrachten het vertrouwen en de verantwoordelijkheid krijgen en de CLB's extra tijd en ruimte om zich te concentreren op de kerntaken.

II. Bespreking

1. Tussenkomsten van de leden

1.1. Kathleen Krekels

De fractie van *Kathleen Krekels* staat positief tegenover het ontwerp van decreet en zal het goedkeuren. Het ligt in het verlengde van de doelstellingen van het decreet Leerlingenbegeleiding. De school is de eerste verantwoordelijke voor de begeleiding van de leerlingen en het CLB heeft vooral een ondersteunende en begeleidende functie. Dat wordt door dit ontwerp van decreet benadrukt. De school neemt de verantwoordelijkheid voor bepaalde initiatieven en het CLB kan begeleiden, maar geen hinderpaal meer zijn.

Als dat zorgt voor minder planlast voor de CLB's is dat volgens de spreker mooi meegenomen, maar ze ziet ook een belangrijk verband met het Leersteundecreet. Ook in dat kader is het belangrijk dat iedereen zijn rol kent, zich bewust is van de verantwoordelijkheid, de verschillende actoren daar flexibel mee omgaan, er wederzijds respect is en vertrouwen in ieders deskundigheid, zodat een vlotte overgang mogelijk is.

Beleidsmakers moeten dezelfde flexibiliteit aan de dag leggen en dat is wat nu gebeurt, meent de spreker. Het verplichte advies van het CLB is meer een hindernis voor een vlotte gang van zaken, dus grijpen de beleidsmakers in en voeren een aanpassing door via dit ontwerp van wijzigingsdecreet. Dat is een goede houding die de spreker wil bekrachtigen met een positieve stem.

1.2. Johan Danen

De fractie van *Johan Danen* zal het ontwerp van decreet goedkeuren. Het is zijn gewoonte om goede decreten goed te keuren, maar hij heeft wel enkele bedenkingen.

De decreetgeving wordt nu aangepast aan de gangbare praktijk. Vaak gingen de verplichte adviezen over leerlingen die het CLB zelfs niet kende. Dan rijst natuurlijk de vraag waarom een advies gegeven moet worden. Vaak bleek dat advies ook nog achteraf gegeven te worden.

Er mag natuurlijk geen verwarring ontstaan over de inhoudelijke taak en de betrokkenheid van het CLB bij onderwijsloopbaanbeslissingen, benadrukt de spreker. Die blijft behouden, maar zou volgens hem nog sterker moeten worden. Voor het begeleiden op het vlak van leren en studeren, bij de onderwijsloopbaan, het psychisch en sociaal functioneren en voor preventieve gezondheidszorg kunnen de CLB's nog meer en beter werk verrichten door het schrappen van een aantal taken.

De spreker vraagt de minister om goed te communiceren aan de actoren wat het decreet niet inhoudt.

Het is niet de bedoeling dat scholen meer leerlingen een jaar laten overdoen, stelt de spreker. Hij veronderstelt niet dat dat zal gebeuren, maar het is goed om het te monitoren. Het is belangrijk dat scholen vroeg genoeg de hulp van het CLB inroepen bij beslissingen over de schoolloopbaan van leerlingen. Hij heeft geen indicatie dat het tegendeel het geval zou zijn, maar vraagt om het op te volgen.

1.3. Steve Vandenberghe

Om de autonomie van scholen te vergroten voor de organisatie van de leerlingenbegeleiding en de samenwerking met de CLB's kan *Steve Vandenberghe* enkel

aanmoedigen dat de regelgeving eenvoudiger wordt en lokaal wordt bekeken of het betrekken van het CLB voor advisering nodig is. Als CLB's overbevraagd worden, blijven bepaalde dossiers soms liggen, weet de spreker uit ervaring.

Dat betekent natuurlijk niet dat het CLB geen rol meer te vervullen heeft bij de opvolging van de schoolloopbaan van de leerlingen. Dat staat duidelijk in het decreet Leerlingenbegeleiding, merkt de spreker op.

Tegelijkertijd wijst hij op het belang van voldoende tijd en middelen voor een goede leerlingenbegeleiding. Welke plannen heeft de minister om de CLB's verder te versterken bij het ondersteunen van de scholen?

Vooruit meent dat de planlast die de extra zorg vandaag met zich meebrengt, gereduceerd moet worden. Als dit ontwerp van decreet ervoor zorgt dat CLB's meer met leerlingen, ouders en leerkrachten kunnen bezig zijn, is dat een verbetering. Geen enkele leerling wordt beter van een document, het gaat om wat er gebeurt in de praktijk.

De CLB's blijven volgens de spreker het kruispunt tussen onderwijs en welzijn. Ze bekleden een unieke positie als laagdrempelige toegangspoort naar het complexe welzijnslandschap. Het is belangrijk dat de taken van de CLB's heel duidelijk zijn, benadrukt Steve Vandenberghe. Voor hem moet het onderwijs een kansenmotor zijn en blijven. Er zijn extra maatregelen nodig om gelijke kansen te realiseren, bijvoorbeeld op het vlak van leerlingenbegeleiding en studiekeuze. Voor deze taak moeten de CLB's de nodige middelen krijgen.

Ook de CLB's staan onder druk en het is belangrijk dat ze hun kernopdrachten kwaliteitsvol kunnen blijven uitvoeren. Het schrappen van enkele opdrachten zal de druk niet drastisch verlichten. In oktober 2022 heeft de onderwijsinspectie een rapport opgeleverd over de samenwerking van de scholen met de CLB's. In dat rapport staat dat CLB-medewerkers onvoldoende tijd ervaren om de kernopdracht, de versterking van het schoolteam, uit te voeren. Ook de druk van de vraaggestuurde individuele begeleidingen zal niet meteen verdwijnen. Er zijn recurrent extra middelen nodig, zodat CLB's proactief kunnen blijven werken. In het decreet Leerlingenbegeleiding staat dat in 2023 het omkaderingssysteem wordt geëvalueerd met het oog op een mogelijke bijsturing of de implementatie van een nieuw omkaderingssysteem. Wat is de stand van zaken? Wanneer mag de evaluatie verwacht worden?

De fractie van de spreker zal het ontwerp van decreet steunen, omdat het een serieuze verbetering is en zorgt voor planlastvermindering.

1.4. Loes Vandromme

Loes Vandromme benadrukt dat ook haar fractie het ontwerp van decreet zal goedkeuren, want ze wil er alles aan doen om de CLB's te ondersteunen en de CLB-medewerkers zo veel mogelijk tijd en ruimte te geven om op de klasvloer aanwezig te zijn en planlast te beperken.

De spreker vraagt de minister om de CLB's zeker te erkennen in hun opdracht en waar nodig ook te versterken. Door de niet-indexering van de werkmiddelen staat het water soms aan de lippen, ondanks de vele uitdagingen op het vlak van leerlingenbegeleiding.

2. Antwoorden van minister Ben Weyts

Minister *Ben Weyts* dankt de commissieleden voor de steun voor het ontwerp van decreet. Voor zowel scholen als CLB's zijn er winstmogelijkheden. Als het voor de

CLB's kan bijdragen om meer te focussen op de kerntaken en minder flessenhalzen creëert, is dat positief.

Het CLB-decreet blijft van toepassing en de samenwerking tussen scholen en CLB's blijft vooropstaan, stelt de minister.

Op zittenblijven zal het effect van het schrappen van het verplicht advies beperkt zijn, meent de minister. Hij blijft het monitoren via Dataloep.

III. Stemming

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1 tot en met 6 worden zonder opmerkingen aangenomen met 11 stemmen.

2. Stemming over het geheel

Het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, wat betreft de rol van de centra voor leerlingenbegeleiding wordt aangenomen met 11 stemmen.

Karolien GROSEMANS,
voorzitter

Kathleen KREKELS
Johan DANEN,
verslaggevers